

**Česká republika**  
**NÁLEZ**  
**Ústavního soudu**

**Jménem republiky**

Ústavní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Vojtěcha Šimíčka (soudce zpravodaj), soudkyně Kateřiny Šimáčkové a soudce Davida Uhlíře ve věci ústavní stížnosti stěžovatelů **1) Mgr. J. S., 2) T. B., 3) R. Č., 4) Mgr. A. H., a 5) Bc. A. M.,** všech zastoupených Mgr. Zuzanou Candigliota, advokátkou se sídlem Burešova 615/6, Brno, proti postupu Generální inspekce bezpečnostních sborů, Krajského státního zastupitelství v Plzni a Vrchního státního zastupitelství v Praze, za účasti Generální inspekce bezpečnostních sborů, Krajského státního zastupitelství v Plzni a Vrchního státního zastupitelství v Praze, jako účastníků řízení,

t a k t o :

- I. Postupem Vrchního státního zastupitelství v Praze, Krajského státního zastupitelství v Plzni a Generální inspekce bezpečnostních sborů ve věci šetření zásahu Policie České republiky proti stěžovatelům Mgr. J. S. dne 2. 8. 2011 a T. B. ve dnech 25. 7. 2011 a 1. 8. 2011 vedeného Generální inspekci bezpečnostních sborů pod sp. zn. GI-TC-282/2016 bylo porušeno základní právo stěžovatelů na účinné vyšetřování vyplývající z práva nebýt podroben nelidskému nebo ponižujícímu zacházení podle čl. 7 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.**
- II. Ústavní stížnost R. Č. a Mgr. A. H. se zamítá.**
- III. Ústavní stížnost Bc. A. M. se odmítá.**

O d ů v o d n ě n í :

**I. Podstatný obsah ústavní stížnosti a dosavadní průběh řízení**

1. Ústavní stížností stěžovatelé namítají, že orgány činné v trestním řízení neprovedly účinné vyšetřování nelidského zacházení, kterému měli být podrobeni při policejním zásahu v srpnu 2011. Tím mělo být porušeno jejich právo na účinné vyšetřování v rozporu s čl. 3 a 13 evropské Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) a čl. 7 odst. 2 a čl. 36 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“). Proto se domáhají konstatování, že postupem Vrchního státního zastupitelství v Praze, Krajského státního zastupitelství v Plzni a Generální inspekce bezpečnostních sborů ve věci šetření zásahu Policie České republiky (dále jen „policie“) proti stěžovatelům byla porušena jejich citovaná základní práva, a vyslovení zákazu Generální inspekce bezpečnostních sborů v porušování těchto základních práv pokračovat.

2. Stěžovatelé se na konci července a začátku srpna 2011 účastnili protestu proti kácení stromů v lokalitě Ptačího potoka v Národním parku Šumava (dále jen „NP Šumava“). Tvrdí přitom, že v průběhu těchto protestů byli – každý odděleně – podrobeni různým formám

nelidského či ponižujícího zacházení. Konkrétní tvrzení jednotlivých stěžovatelů jsou následující.

### I. a) Rekapitulace tvrzení stěžovatelů

3. Stěžovatel J. S. tvrdí, že se dne 2. 8. 2011 pomocí trubky připoutal ke stromu určenému k pokácení. Po připoutání ke stromu byl stěžovatel po nějaké době informován, že se nachází v prostoru kácení a má se odebrat za pásku, která vyznačuje hranice kácení. Po zhruba hodině, kdy na stěžovatele policisté dohlíželi, přišla ke stěžovateli skupinka asi šesti policistů v doprovodu dvou členů NP Šumava a členky antikonfliktního týmu, kterou byl stěžovatel několikrát neformálně vyzván k opuštění prostoru, což odmítl. Policisté se pak snažili trubku odstranit tahem. Když to nebylo možné, tak další pokusy vzdali. Následně stěžovateli člen informační služby NP nasypal za krk lesní mravence, přičemž na stížnosti proti takovému jednání nikdo z policistů nereagoval. Místo toho ke stěžovateli přistoupil další policista a začal jej dusit přiložením obou dlaní na ústa se současným zacpáním nosu. Stisk policista opakoval asi po půlminutových intervalech, mezi nimiž bylo stěžovateli dovoleno krátké nadechnutí. Po něm opět policista začal stěžovatele dusit. To se opakovalo asi osmkrát. Ihned poté, co stěžovatele policista přestal dusit, přistoupil k němu jiný policista (u tohoto stěžovatel uvedl identifikační číslo) a chytil jej za hrtan a silně zmáčkl. Celé se to opakovalo ve třech cyklech, kdy byl stěžovatel dušen i škrcen. V posledním cyklu stěžovateli další policista silně tlačil prsty za mandibulární kloub (spojuje čelist s lebkou). Při posledním zákroku stěžovateli další policista stoupl jednou nohou plnou vahou na levé lýtko. Při těchto zákrocích stěžovatel hlasitě křičel, ale nikdo z přítomných policistů a členů antikonfliktního týmu tomu nevěnoval pozornost, resp. pouze nečinně přihlíželi. V průběhu dušení stěžovatel pouze trhal nohou, neboť byl přivázaný a nemohl se jinak bránit ani mluvit. Na probíhající situaci nikdo z přítomných nereagoval, a přestože byl na místě přítomen policista s videokamerou, situaci nezaznamenával. Poté policisté povolali lesního dělníka, který nastartoval motorovou pilu a stěžovatel z obavy před kácením stromu uvolnil jednu ruku a vykřikl, že již není připoután. Poté mu byla nasazena pouta a byl zavřen do vozu s dalšími sedmi lidmi.

4. Stěžovatel T. B. uvádí, že se blokády účastnil ve dnech 25. 7. 2011 a 1. 8. 2011. Když dne 25. 7. dorazil na místo, sedl si na zem ke stromu do prostoru těžby. Nebyl k ničemu připoután, na zádech a na ramenou měl dva batohy. Nejdříve k němu přistoupili dva členové antikonfliktního týmu a požadovali, aby odešel. To stěžovatel odmítl, načež byla přivolána pořádková jednotka. Přivolaní policisté vyzvali stěžovatele, aby opustil prostor těžby. Když odmítl, policisté k němu přistoupili a sundali mu z ramene menší batoh, potom se snažili sundat ten větší, čemu se stěžovatel bránil. Policisté použili vůči stěžovateli donucovací prostředky a za užití násilí mu stočili ruce za záda a batoh sundali. Poté si na něj klekli, stáčeli mu ruce za záda a za užití hmatů a chvatů jej vyvedli za pásku, kde jej nechali. Poté se stěžovatel přemístil do jiné lokality a vběhl do prostoru těžby, aby zastavil kácení. Vůči stěžovateli byly znovu použity donucovací prostředky a byla mu nasazena pouta. Dva policisté stěžovateli vulgárně nadávali. Dle stěžovatele začali policisté používat donucovací prostředky spočívající v úderech do celého těla, klekali mu na hrudník, hlavu a krk. Dusili ho tak, že mu přikládali ruku přes nos a ústa. Tlačili mu nosní chrupavku do obličeje a celou hlavu k zemi, vykrucovali mu ruce a tahali jej za vlasy. Toto jednání již podle tvrzení stěžovatele vedlo k tomu, že jeden ze zasahujících policistů naléhal na kolegy, ať ve fyzických útocích na stěžovatele přestanou. Při vynášení jej tím, že ho nesli za oblečení, škrtili, až nemohl dýchat. Když ho vynesli za pásku, byl eskortován na OOP v Kašperských horách k podání vysvětlení. Na služebně požádal o lékařské vyšetření, v tom mu bylo vyhověno a byl odvezen k lékaři. Dne 1. 8. 2011 se T. B. vrátil na místo těžby (jiné než dříve) a opět se usadil mezi stromy s malým batohem. Záhy k němu přišli dva policisté, kteří jej vyzvali, aby opustil prostor. Následně byli přivoláni členové antikonfliktního týmu a poté

pořádková jednota, jejíž příslušníci vůči stěžovateli použili donucovacích prostředků. Policisté údajně na stěžovatele klekali, kroutili mu rukou za zády a tahali ho za levé ucho. V rámci zákroku došlo k bolestivému napřímení krční páteře. Poté mu byla nasazena pouta a byl vyveden za pásku ohraničující prostor těžby. Stěžovatel si vyžádal lékařské ošetření, načež mu byl členem informační a strážní služby nasazen límec. Policisté zavolali záchrannou službu, která stěžovatele odvezla do nemocnice v Sušici. Zde byl ošetřen.

5. Stěžovatel R. Č. se blokády zúčastnil dne 3. 8. 2011 i s nezletilou dcerou svojí manželky. Dcera byla vynesena z prostoru těžby a poté se stěžovatel dozvěděl, že je zadržena a má být eskortována k výslechu. Stěžovatel se pokoušel dodávku, která dceru jeho manželky odvážela, zastavit. Dodávka se po pár desítkách metrů skutečně zastavila, stěžovatel doběhl k řidiči a opakoval svoji žádost, aby byla dcera doprovázena zákonným zástupcem. V tu chvíli doběhl jeden z policistů, kteří postávali kolem a rovněž několik dalších blokujících. Došlo k slovní rozepři a po chvíli se na stěžovatele policista vrhl a úderem do oblasti hlavy či krku jej srazil k zemi. Stěžovatel ležel na zemi, těžko se mu dýchalo a policista mu kroutil ruce za záda. Byla mu nasazena pouta, která policisté značně utáhli (stopy po nich byly na zápěstí patrné ještě po 2 dnech). Následně byl stěžovatel zdvižen ze země a odveden ke skupině ostatních blokujících. Po pár minutách začal stěžovatel pociťovat v oblasti žebber nejdříve tlak, který se rychle změnil v bolest, zároveň se mu obtížně dýchalo, což sdělil policistům. Stěžovatel souhlasil s tím, že není nutné volat sanitku a vyčká na eskortu a následné ošetření. Následně byl stěžovatel odvezen jednou z policejních dodávek do nemocnice v Sušici, kde byl vyšetřen na chirurgické ambulanci. Poté byl převezen na místní policejní oddělení v Sušici, kde byl vyslechnut. Po propuštění z policejní stanice ve večerních hodinách stěžovatel začal opět pociťovat silnou bolest v žebrech, těžko se mu dýchalo a téměř nemohl mluvit. Vrátil se proto do nemocnice, kde byl znovu vyšetřen a pro velké bolesti dostal injekčně analgetikum s doporučením hlásit se po příjezdu domů u svého lékaře.

6. Stěžovatelka A. H. uvádí, že se blokády zúčastnila dne 3. 8. 2011. Řetězem se připoutala ke stromu určenému k pokácení. Po neuposlechnutí výzvy k opuštění prostoru ze strany přítomných policistů byla čtyřmi policisty vynesena z lesa za nohy a ruce. Tvrdí, že během vynášení jí jeden ze zasahujících policistů tiskl zkroucenou ruku v zápěstí, což bylo pro ni bolestivé a zároveň jí vyhrožoval tím, že jí fyzicky ublíží poté, co odejdou novináři. Dále stěžovatelka uvádí, že poté, co byla vynesena z lesa na cestu, si potřebovala odskočit k přilehlému křoví na toaletu. Policista, který jí dříve vyhrožoval, na ni začal křičet, ať se okamžitě vrátí, jinak ji zmlátí. Nato se stěžovatelka zastavila a dotyčný policista k ní s vulgarismy přiběhl, oběma rukama ji chytil pod krkem a prudce s ní hodil o zem. Poté ji zvedl a opětovně s ní hodil o zem. Přitom jí pořád vyhrožoval, že pokud se sama nevrátí na cestu, fyzicky jí ublíží. Pak ji znovu zvedl, zkroutil jí ruce za záda a odvedl zpět na cestu, kde s ní opět hrubě hodil o zem. Stěžovatelka nevyhledala lékařské ošetření.

7. Stěžovatelka A. M. se dne 3. 8. 2011 ráno přivázala ke stromu pomocí kovové trubky. Nejprve byla opakovaně vyzývána k opuštění prostoru těžby. Po určité době policisté přicházející ke stěžovatelce údajně řekli, že přichází pan gynekolog, aby se připravila. Zároveň stěžovatelku informovali, že jsou oprávněni použít donucovací prostředky. Policisté stěžovatelce oznámili svůj úmysl použít rozbrušovačku. Stěžovatelku prý sarkasticky upozornili, že může dojít k odřezání jejích rukou, protože rozbrušovačku dříve nepoužili, což ve stěžovatelce vyvolalo strach. Při odstraňování trubky stěžovatelku drželi dva policisté, každý za jednu paži. Jeden z nich použil vůči stěžovatelce bolestivý hmat - zabořil jí prsty do paže a poté, co bolestí vykřikla, sevření povolil. Při rozbrušování dal stěžovatelce jeden z policistů před obličej plastový štít, který však nechránil její nohy přímo u rozbrušovačky. Jiskry z rozbrušování dopadaly stěžovatelce na ruce a nohy a pálily ji. Stěžovatelka měla obrovský strach a neustále volala o pomoc. Poté, co se policistům podařilo uvolnit levou ruku stěžovatelky, okamžitě ji uchopil policista a držel ji při zemi. Jeden z policistů celou dobu

seděl na pravé noze stěžovatelky, což jí způsobovalo značnou bolest, a nechtěl stěžovatelce dovolit nohu uvolnit. Po několika dalších minutách se trubku policistům podařilo rozbrousit a vytáhnout i druhou ruku stěžovatelky. Stěžovatelku zvedli ze země bolestivým hmatem za spodní čelist, uchopili ji za paže a táhli po zemi, protože odmítala jít sama. Po několika metrech ji položili tváří k zemi a nasadili jí pouta, poté ji zvedli za paže a nohy a nesli lesem. Po cestě stěžovatelku dvakrát položili na zem, obličejem dolů, přímo do kaluže vody, takže byla celá mokrá. Stěžovatelku přinesli k policejnímu autu, kde ji usadili do stínu a nebylo jí umožněno přesunout se na slunce, aby si osušila oblečení. Při sepisování protokolu na místě stěžovatelka na otázku, zda je zraněná, uvedla, že ji bolí zápěstí a že byla schválně máčena ve vodě. Po sundání pout policistka sepisující protokol naznala, že stěžovatelka neutrpěla žádná zranění. Následně byla stěžovatelka přepravena na policejní stanici v Sušici, kde byla vyšetřena lékařem.

### I. b) Dosavadní postup řízení a vyšetřování

8. Všichni stěžovatelé podali ihned po zásahu trestní oznámení. Původně se tímto oznámením zabývala bývalá Inspekce Policie České republiky. Dne 2. 2. 2012 Generální inspekce bezpečnostních sborů (dále i jen „GIBS“), která od 1. 1. 2012 nahradila Inspekci Policie České republiky, vypracovala vyhodnocení postupu policie při zásahu proti stěžovateli a věc odložila. Dne 15. 2. 2012 státní zástupce Krajského státního zastupitelství v Plzni v rámci dozoru akceptoval rozhodnutí GIBS ze dne 2. 2. 2012, neboť nebyly zjištěny skutečnosti důvodně nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin.

9. Stěžovatel S. následně dne 30. 9. 2014 podal svým jménem a ve zmocnění i jménem stěžovatelů Č., B. a M. nové trestní oznámení na zásah policistů proti němu, ale i dalším osobám v červenci a srpnu v NP Šumava. Trestní oznámení zaslal Vrchnímu státnímu zastupitelství v Praze a žádal, aby byla věc předána jinému orgánu než GIBS, neboť tato věc již řešila, a to neefektivně, a není nezávislá a nestranná. Vrchní státní zastupitelství v Praze toto podání postoupilo Krajskému státnímu zastupitelství v Plzni, které jej postoupilo GIBS. Proti postoupení podání GIBS podal stěžovatel žádost o přezkoumání k vrchnímu státnímu zastupitelství. GIBS dne 21. 12. 2014 znovu vyhodnotila spisový materiál a ve vztahu ke stěžovateli dovodila, že nepředložil žádné nové skutečnosti, které by nebyly již předmětem prvotního prověřování v roce 2011. Po následném přezkoumání věci Krajským státním zastupitelstvím v Plzni a Vrchním státním zastupitelstvím v Praze podal stěžovatel J. S. ústavní stížnost, v níž namítal porušení jeho práva na účinné vyšetřování vyplývajícího z čl. 7 Listiny základních práv a svobod a článku 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Ústavní soud nálezem ze dne 24. 5. 2016, sp. zn. I. ÚS 1042/15, této ústavní stížnosti stěžovatele vyhověl.

10. Na základě uvedeného nálezu Ústavního soudu GIBS dne 21. 6. 2016 zahájila úkony trestního řízení ve věci přečinu zneužití pravomoci úřední osoby a zločinu mučení a jiného nelidského a krutého zacházení. Dne 10. 11. 2016 bylo vydáno usnesení, kterým byla podle § 159a trestního řádu trestní věc odložena, neboť GIBS dospěla k závěru, že ve věci nejde o podezření z trestného činu a není na místě vyřídit věc jinak.

11. Dne 14. 11. 2016 podali stěžovatelé S., Č. a H. prostřednictvím své právní zástupkyně stížnost proti usnesení GIBS ke Krajskému státnímu zastupitelství v Plzni. Tato stížnost byla podána i jménem A. M.; státní zástupce Krajského státního zastupitelství však stížnost zamítl z důvodu, že byla podána osobou neoprávněnou, neboť právní zástupkyně stěžovatelky Zuzana Candigliota učinila podání jménem stěžovatelky prostřednictvím datové schránky již dne 14. 11. 2016, zatímco plná moc je datovaná až dne 1. 12. 2016. Stěžovatel B. podal stížnost dne 16. 11. 2016 prostřednictvím zmocněného advokáta. Ve vztahu ke stěžovatelům S., Č. a B. byla stížnost zamítnuta pro nedůvodnost. Státní zástupce Krajského státního

zastupitelství v Plzni poukázal na to, že požadavek účinného vyšetřování je procesní povinností tzv. náležitě péče a nikoliv povinností ve vztahu k jeho výsledku. Následně konstatoval, že nebylo shledáno žádné pochybení ze strany GIBS.

12. Dne 7. 3. 2017 podali stěžovatelé k Vrchnímu státnímu zastupitelství v Praze prostřednictvím právní zástupkyně podnět k výkonu dohledu nad postupem Krajského státního zastupitelství v Plzni. Dne 11. 4. 2017 státní zástupkyně Vrchního státního zastupitelství v Praze ve svém vyrozumění č. j. 1 VZN 1647/2017-41 na základě tohoto podnětu konstatovala, že v postupu Krajského státního zastupitelství v Plzni nebylo shledáno pochybení, a proto je namíste podnět jako nedůvodný odložit. Státní zástupkyně poukazovala zejména na to, že se stěžovatelé nerespektováním výzev k opuštění prostoru těžby dopustili úmyslného protiprávního jednání a použití donucovacích prostředků proto nebylo v rozporu se zákonem. Z dostupných lékařských zpráv a videozáznamů navíc údajně nelze dospět k závěru, že by stěžovatelé byli vystaveni špatnému zacházení.

## II. Splnění podmínek řízení

13. Ústavní stížnost je přípustná ve vztahu ke stěžovatelům 1), 2), 3) a 4) (srov. § 75 odst. 1 *a contrario* zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, dále i jen „zákon o Ústavním soudu“), byla podána včas (§ 72 odst. 3 zákona o Ústavním soudu) a splňuje ostatní náležitosti vyžadované zákonem [§ 30 odst. 1, § 72 odst. 1 písm. a) zákona o Ústavním soudu].

14. Pokud jde o ústavní stížnost A. M. [tj. stěžovatelky č. 5)], jedná se o návrh nepřipustný ve smyslu § 75 zákona o Ústavním soudu, neboť tato stěžovatelka řádně nevyčerpala procesní prostředek, který zákon stěžovatelce k ochraně jejího práva poskytuje. Požadavek vyčerpat procesní prostředek k ochraně práva (v tomto případě stížnost proti odložení věci GIBS) je třeba vykládat tak, že takový prostředek musí být vyčerpán řádně, tj. v souladu se zákonnými požadavky. Ústavní soud přitom akceptuje právní závěr i odůvodnění státního zástupce Krajského státního zastupitelství v Plzni, totiž že advokátka Z. Candigliota podala stížnost jménem stěžovatelů S., Č., H. a M. dne 14. 11. 2016, ačkoliv A. M. k tomu nebyla zmocněna (nebyla tedy osobou oprávněnou stížnost podat). Plná moc jí byla udělena až dne 1. 12. 2016, tedy po marném uplynutí lhůty k podání stížnosti (která ve vztahu k A. M. skončila dne 25. 11. 2016).

## III. Vyjádření účastníků řízení

15. Generální inspekce bezpečnostních sborů ve svém vyjádření konstatovala, že proti stěžovatelům byly použity různé donucovací prostředky, které byly reakcí na jejich odmítnutí uposlechnout zákonné výzvy policistů, aby opustili vymezený prostor, v němž mělo probíhat kácení stromů napadených kůrovcem (vyjma stěžovatele Č., proti němuž bylo zakročeno z jiných důvodů mimo vymezený prostor). Použití donucovacích prostředků bylo podle GIBS vyhodnoceno jako souladné se zákonem. Posouzení oprávněnosti zákroku je třeba hodnotit v kontextu tehdejšího skutkového a právního stavu, kdy na celém území Národního parku Šumava bylo zakázáno táboření a pořádání veřejných akcí vyjma vyhrazená místa. Úkolem policie nebylo zabývat se sporem o způsob likvidace kůrovce a ani bránit projevům nesouhlasu s asanační těžbou, nýbrž zajistit ochranu života a zdraví osob a zasahovat proti osobám dopouštějícím se protiprávního jednání. Prováděná těžba dřeva byla legální a daná lokalita byla řádně označena, nicméně některé osoby ignorovaly opakované výzvy k opuštění prostor a kladly pasivní odpor, který musel být překonán, a to formou likvidace technického prostředku připoutání. GIBS zároveň vyjádřila přesvědčení, že v předchozím nálezu

Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 1042/15 absentovalo podrobné zhodnocení konkrétního způsobu kladení odporu stěžovatele S., který se přikurtoval ke stromu kovovou trubicí. Tvrzení obsažené v citovaném nálezu v případě stěžovatele (Mgr. J. S.), že „by mohl být adekvátní a přiměřený pouze takový zákrok policie, který by jej fyzicky a bez násilí přemístil mimo oblast těžby“, je podle GIBS naprosto nerealizovatelné a neodpovídá realitě. GIBS proto, přinejmenším co se týče tohoto právního názoru, navrhuje postup v souladu s ustanovením § 23 zákona o Ústavním soudu.

16. Krajské státní zastupitelství v Plzni se výslovně vzdalo svého práva vyjádřit se k ústavní stížnosti.

17. Vrchní státní zastupitelství v Praze ve vyjádření konstatovalo, že po přezkoumání věci dospělo k závěru, že účinné vyšetřování bylo dostatečné a nestranné. Bylo při něm vycházeno z pořízených obrazových a zvukových záznamů, podaných vysvětlení i listinných podkladů. Donucovací prostředky použité zasahujícími policisty byly souladné se zákonnými požadavky a nelze pominout ani to, že stěžovatelé do prostoru kácení vstupovali opakovaně (i po předchozím použití donucovacích prostředků) a svým jednáním ohrožovali zdraví své i zdraví dalších osob. Ke spáchání trestných činů ze strany zasahujících policistů proto nedošlo.

18. Stěžovatelé po výzvě soudu nevyužili možnost podat repliku k citovaným vyjádřením.

#### IV. Vlastní hodnocení Ústavního soudu

19. Ústavní soud poté přistoupil k meritornímu přezkumu napadeného postupu a dospěl k závěru, že ústavní stížnost je zčásti (ve vztahu ke stěžovatelům Mgr. J. S. a T. B.) důvodná a ve zbytku nedůvodná.

##### IV. a) Obecná východiska

20. Ústavní soud již obsah práva na účinné vyšetřování v rámci práva nebýt podroben nelidskému a ponižujícímu zacházení podle čl. 7 odst. 2 Listiny a čl. 3 Úmluvy (dále též jen "špatné zacházení") vložil v nálezu sp. zn. I. ÚS 860/15 ze dne 27. 10. 2015 (N 191/79 SbNU 161). Právo na účinné vyšetřování v rámci jiných základních práv Ústavní soud deklaroval rovněž v řadě dalších nálezů [viz nález sp. zn. II. ÚS 3436/14 ze dne 19. 1. 2016 (N 8/80 SbNU 91); nález sp. zn. II. ÚS 3626/13 ze dne 16. 12. 2015 (N 216/79 SbNU 475); či nález sp. zn. I. ÚS 1565/14 ze dne 2. 3. 2015 (N 51/76 SbNU 691)]. Z těchto nálezů vyplývají zejména následující principy.

21. Čl. 7 odst. 2 Listiny a čl. 3 Úmluvy zakazují podrobit kohokoliv nelidskému nebo ponižujícímu zacházení. Nelidské zacházení je takové, které působí buď přímo ublížení na zdraví, nebo intenzivní fyzické a psychické utrpení. Zacházení lze považovat za ponižující, jestliže potupuje nebo pokořuje jednotlivce, neprokazuje dostatečnou úctu k jeho lidské důstojnosti nebo tuto důstojnost snižuje či vyvolává pocity strachu, úzkosti nebo méněcennosti, které mohou zlomit morální a fyzický odpor dané osoby. Ponižující zacházení má úzkou vazbu na požadavek respektu k důstojnosti člověka, která nepřipouští, aby orgány veřejné moci s člověkem zacházely jako s objektem. Pokud má konkrétní špatné zacházení spadat do působnosti čl. 3 Úmluvy či čl. 7 odst. 2 Listiny, je třeba, aby přesáhlo určitou minimální úroveň závažnosti. Otázka, zda zacházení mělo za účel obět' ponižit nebo pokořit, je dalším faktorem, který je třeba vzít v úvahu. Avšak absence takového účelu nemůže s konečnou platností vyloučit porušení zákazu špatného zacházení. Jinými slovy, úmysl podrobit jiného nelidskému nebo ponižujícímu zacházení není nezbytnou podmínkou, aby se o nelidské či ponižující zacházení skutečně jednalo (viz nález sp. zn. I. ÚS 860/15 ze dne

27. 10. 2015, body 53-54 a odkazy tam uvedené; či nálezy sp. zn. I. ÚS 1042/15 ze dne 24. 5. 2016, bod 35).

22. Pro větší praktickou ochranu osob omezených na osobní svobodě ESLP také přistupuje k obrácení důkazního břemene. Obecně leží důkazní břemeno na stěžovateli, který musí soud přesvědčit, že ho stát podrobil špatnému zacházení v rozporu s čl. 3 Úmluvy. Ve věci *Ribitsch proti Rakousku* však ESLP zavedl zásadní princip, že pokud stát zadrží oběť v dobrém zdravotním stavu a při propuštění má zranění, pak je na státu, aby poskytl dostatečné a přesvědčivé vysvětlení, jak byla tato zranění způsobena. Jestliže tak stát neučiní, pak to může vést ke shledání porušení čl. 3 Úmluvy (viz ze dne 14. 12. 1995 ve věci *Ribitsch proti Rakousku*, stížnost č. 18896/91, § 34; rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 1. 6. 2010 ve věci *Gäffgen proti Německu*, stížnost č. 22978/05, § 92; či rozsudek ze dne 12. 1. 2016 ve věci *Boacã a další proti Rumunsku*, stížnost č. 40355/11, § 74 aj.). Pokud tedy konkrétní osoba vykazuje stopy po úderech poté, co byla pod kontrolou policie, a namítá, že jsou tyto stopy výsledkem špatného zacházení, existuje zde vyvratitelná domněnka, že tomu tak opravdu bylo (viz *Bouyid proti Belgii*, rozsudek velkého senátu ze dne 28. 9. 2015, stížnost č. 23380/09, § 83 - 84 a § 91). Důkazní břemeno se v takovém případě přesouvá na stát, aby soud přesvědčil, že se stěžovatelem špatně nezacházel. Tento přesun důkazního břemene ESLP odůvodňuje tím, že policie má konkrétního jednotlivce zcela v moci. Obstarání důkazů o špatném zacházení by pro stěžovatele v takové situaci bylo krajně obtížné. Pokud jsou totiž jedinými svědky oběť a policisté, tak by zpravidla proti sobě stálo osamocené tvrzení stěžovatele a několika policistů, a stěžovatel by tudíž z povahy věci důkazní břemeno mohl unést jen výjimečně.

23. Tento princip pak lze *mutatis mutandis* aplikovat i v projednávané věci, neboť stěžovatelé (s výjimkou R. Č., vůči němuž bylo použito donucovací prostředek v rámci potyčky s policistou mimo prostor těžby) se nacházeli v situaci, kdy byli připoutáni ke stromu či (v případě T. B.) seděli a leželi na zemi a kladli pouze pasivní odpor. V této situaci navíc byli vždy obklopeni větším množstvím policistů, kteří je tak *de facto* měli pod kontrolou podobně, jako např. v případě typického omezení osobní svobody.

24. K použití výše popsané vyvratitelné domněnky musí osoby, které tvrdí, že jsou oběťmi násilí zakázaného čl. 3 Úmluvy, prokázat, že se stopy po špatném zacházení objevily poté, co byly pod kontrolou policie. Osoba, která tvrdí, že ji stát podrobil špatnému zacházení během omezení její osobní svobody, musí v tomto smyslu vznést alespoň tzv. hájitelné tvrzení. To lze ve zkratce charakterizovat jako takové tvrzení, které není zcela nedůvěryhodné a nepravděpodobné, je možné i časově, je dostatečně konkrétní a v čase neměnné (viz nálezy Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 860/15, sp. zn. I. ÚS 1042/15 anebo sp. zn. II. ÚS 1398/17). V případě, že poškozený vznese hájitelné tvrzení, že byl podroben špatnému zacházení, je povinností státu provést účinné vyšetřování. Účinné vyšetřování prováděné orgány činnými v trestním řízení, včetně fáze před zahájením trestního stíhání, poté musí splňovat kumulativně následující požadavky vyplývající z judikatury ESLP: musí být a) nezávislé a nestranné, b) důkladné a dostatečné, c) rychlé a d) podrobené kontrole veřejnosti.

25. Ústavní soud se s ohledem na tyto principy nejprve zabýval tím, zda stěžovatelé v dané věci vznesli hájitelné tvrzení, že s nimi bylo policií zacházeno v rozporu s čl. 7 odst. 2 Listiny, a pokud ano, zda orgány činné v trestním řízení provedly ve věci účinné vyšetřování.

#### IV. b) Existence hájitelného tvrzení u stěžovatele J. S.

26. Pokud se týče existence hájitelného tvrzení u stěžovatele J. S., konstatuje Ústavní soud, že již ve věci sp. zn. I. ÚS 1042/15 konstatoval, že stěžovatel v dané věci přednesl hájitelné tvrzení, že byl podroben nelidskému a ponižujícímu zacházení. Povinností orgánů činných v trestním řízení proto bylo provést účinné vyšetřování. Vzhledem k tomu, že větší

část z tvrzení stěžovatele je do určité míry podložena, tak je nutno na celé tvrzení stěžovatele pohlížet jako na hájitelné. Pokud část tvrzení není zcela nedůvěryhodná, zvyšuje to i důvěryhodnost ostatních částí tvrzení stěžovatele, která dosud ničím podložena nejsou (sypaní mravenců za oblečení u krku a hrozba motorovou pilou). Ústavní soud proto již v dříve projednané věci konstatoval, že orgánům činným v trestním řízení vznikla povinnost efektivní vyšetřování ve smyslu čl. 3 Úmluvy a čl. 7 odst. 2 Listiny.

#### IV. c) Existence hájitelného tvrzení u stěžovatele T. B.

27. T. B. jak v rámci vyšetřování, tak v samotné ústavní stížnosti tvrdil, že policisté vůči němu – za situace, kdy kladl pouze pasivní odpor a odmítal se hnout z místa – použili donucovací prostředky spočívající zejména v úderech do celého těla, klekání na hrudník, hlavu a krk. Dále jej prý dusili tak, že mu přikládali ruku přes nos a ústa, tlačili mu nosní chrupavku do obličeje, vykrucovali mu ruce a tahali jej za vlasy.

28. Výsledky lékařských vyšetření stěžovatele jsou přitom s těmito tvrzeními konzistentní. Byly zjištěny mj. poranění krku a zablokování obratlů, oděrky obličeje, otok horního rtu a četné oděrky na trupu i končetinách.

29. T. B. proto rovněž vznesl hájitelné tvrzení, že byl podroben ponižujícímu či nelidskému zacházení ve smyslu čl. 7 odst. 2 Listiny, resp. čl. 3 Úmluvy a orgánům činným v trestním řízení tudíž vznikla povinnost provést efektivní vyšetřování tohoto podezření.

#### IV. d) Existence hájitelného tvrzení u stěžovatelky A. H.

30. Pokud se týče stěžovatelky A. H., dospěl Ústavní soud k závěru, že hájitelné tvrzení, že s ní bylo policií zacházeno v rozporu s čl. 7 odst. 2 Listiny či čl. 3 Úmluvy, nevznesla.

31. Již ve věci sp. zn. II. ÚS 1398/17 Ústavní soud zdůraznil význam lékařských zpráv pro vyslovení závěru o hájitelnosti tvrzení o nelidském či ponižujícím zacházení. Ve věci *Svoboda a ostatní proti České republice* (rozhodnutí o přijatelnosti ze dne 4. 2. 2014, stížnost č. 43442/11), stěžovatelé namítali, že je policie spoutala, předvedla na policejní stanici, a tam je čtyři hodiny držela, bila a verbálně na ně útočila. Druhému stěžovateli pak měli proti jeho vůli odebrat krev a při tom mu vykloubit pravé rameno. V řízení před ESLP vznikly rozpory ohledně jednotlivých zranění stěžovatelů. Jejich tvrzení narážela na výpovědi mnoha přítomných policistů a zdravotnických pracovníků. Prvního stěžovatele v průběhu zajištění dvakrát vyšetřili, avšak lékaři žádná zranění nezjistili. Sám stěžovatel nepoukazoval na jakékoliv potíže a nevysvětlil, proč se nechal poprvé vyšetřit až tři dny po incidentu. Na základě rentgenologického nálezu vyhotoveného o týden později pak podle ESLP nebylo možné konstatovat, že zlomeninu žebra způsobili policisté. Druhý stěžovatel se nechal ošetřit hned následujícího dne. Jeho tvrzení, že mu vykloubili rameno při odběru krve, však zpochybnili dva lékaři, podle kterých stěžovatel uváděl bolesti v rameni ještě předtím. Třetí stěžovatel tvrdil, že již den po incidentu navštívil lékaře, který konstatoval množství hematomů a vystavil stěžovateli potvrzení o pracovní neschopnosti. Z příslušné lékařské zprávy to však neplynulo. Pohmožděniny lékař konstatoval až o 3 dny později. Existence dalších hematomů pak vyplývá ze zprávy vyhotovené cca dva týdny po incidentu. Podle ESLP nebylo z přiložených zpráv zřejmé, kdy ke vzniku zjištěných zranění došlo. Stěžovatelé proto podle něj nevznesli v této věci hájitelné tvrzení špatného zacházení.

32. Stěžovatelka A. H. přitom rovněž lékařské ošetření nevyhledala a kromě jejich tvrzení tudíž neexistují žádné indicie, z nichž by bylo možné dovodit, že nelidskému či ponižujícímu zacházení skutečně podrobena byla. Z provedeného vyšetřování pouze vyplývá, že A. H. byla vyzývána k opuštění vymezeného prostoru, tuto výzvu neuposlechla, bylo proti ní použito donucovacího prostředku (odváděcí páka) a následně byla odnesena mimo vymezený prostor.



Tento postup policie nepovažuje Ústavní soud za nepřiměřený okolnostem. Ani z videozáznamu zachycujícího odvádění a posléze vynášení stěžovatelky (jehož posouzení bylo součástí vyšetřování) neplyne nic, co by její tvrzení podporovalo. Svědky jejího odvádění a vynášení z vymezeného prostoru byla celá řada osob (včetně osoby s fotoaparátem), ani přes tuto skutečnost však žádné indicie, které by stěžovatelčinu verzi podporovaly, nebyly v průběhu vyšetřování zjištěny.

#### IV. e) Existence hájitelného tvrzení u stěžovatele R. Č.

33. Nelidské či ponižující zacházení, jemuž měl být podroben stěžovatel R. Č., spočívalo dle jeho tvrzení v tom, že byl policistou – údajně po slovní potyčce – sražen k zemi. Po pádu na zem se prý stěžovateli těžko dýchal, pociťoval bolest a byl vyšetřen na chirurgické ambulanci. Jedním z následků jednání policie mělo být i zlomené žebro, kvůli němuž byl delší dobu v pracovní neschopnosti.

34. Ani v případě R. Č. však Ústavní soud neshledal, že by hájitelné tvrzení vznesl. Ústavní soud ovšem uznává, že lékařská zpráva konstatující zlomeninu žebra – ve spojení se stěžovatelovým tvrzením, že byl zraněn v důsledku zákroku policisty – by nepochybně postačovala k tomu, aby tvrzení stěžovatele bylo za hájitelné považováno. V projednávané věci nicméně neléčenou zlomeninu žebra prokázalo až vyšetření ze 17. 2. 2012, tj. více než půl roku po samotném incidentu (k němuž došlo 4. 8. 2011). Na základě rentgenového vyšetření ze dne 5. 8. 2011 naopak zlomenina zjištěna nebyla (byla konstatována toliko palpační citlivost, tj. citlivost na pohmat).

35. V rámci vyšetřování byl zpracován znalecký posudek z oboru radiologie, který vyloučil, že by zlomenina žebra, která je patrná na rentgenovém snímku ze 17. 2. 2012, mohla existovat již v době prvního vyšetření a na rentgenovém snímku ze srpna 2011 by pouze nebyla patrná.

36. Z videozáznamu, který je součástí spisu (sp. zn. GI-TC-282/2016, sv. IV, č. 1. 673, DVD č. 5) neplyne, není zcela zřetelný charakter a intenzita potyčky předcházející zákroku policisty. V tomto případě se však, na rozdíl od dále rozebíraných případů J. S. a T. B., nejedná o jakési „svévolné“ přerušování kamerového záznamu. Záběr kamery v okamžicích těsně předcházejících použití donucovacího prostředku (na rozdíl od použití donucovacího prostředku samotného) byl totiž překryt automobilem, který kameraman obíhal, aby situaci zachytil. Nelze tak zcela bez pochybností ověřit, zda bylo použití donucovacího prostředku bezprostřední reakcí na fyzický útok ze strany stěžovatele R. Č., jak tvrdil v úředním záznamu zasahující policista (č. 1. 771 téhož spisu).

37. Ani za tohoto stavu však použitý jednorázový donucovací prostředek (svedení na zem), nedosahuje podle názoru Ústavního soudu intenzity vyžadované k aktivaci pozitivních povinností podle čl. 7 odst. 2 Listiny či čl. 3 Úmluvy. Tato otázka je ostatně relativně nezávislá na tom, zda bylo použití donucovacího prostředku přiměřené z hlediska zákonných požadavků. I pokud by tomu tak nebylo – což Ústavní soud ovšem netvrdí – není toto jednání policisty podřaditelné pod ustanovení čl. 7 odst. 2 Listiny či čl. 3 Úmluvy ani v důsledku své povahy (šlo o jednorázový donucovací prostředek v nepřehledné situaci) a ani s ohledem na úmysl. Nejednalo se totiž o jakési ponížení stěžovatele (typicky facka zajištěnému), nýbrž „pouze“ o jeho znehybnění a nasazení pout.

38. Ústavní soud proto uzavírá, že hájitelné tvrzení ve smyslu shora citované judikatury vznesli toliko J. S. a T. B. (tvrzením A. M. se přitom Ústavní soud meritorně nezabýval, neboť její stížnost je nepřijatelná – srov. shora). Pouze ve vztahu k nim proto zkoumal, zda orgány činné v trestním řízení dostaly své povinnosti provést efektivní vyšetřování stran podezření z porušení čl. 7 odst. 2 Listiny, resp. čl. 3 Úmluvy.

**IV. f) Meritorní hodnocení efektivity vyšetřování ve věci Mgr. J. S.**

39. Již ve věci sp. zn. I. ÚS 1042/15 Ústavní soud konstatoval, že Mgr. J. S. ani další osoby, které v tom čase protestovaly proti kácení stromů v NP Šumava, nepředstavovali žádné nebezpečí pro zasahující policisty či jiné osoby. Blokáda těžby vedená stěžovatelem a dalšími osobami byla zcela nenásilná a spočívala pouze v obsazení stromů, které měly být pokáceny. Stěžovatel dokonce nepředstavoval ani bezprostřední nebezpečí pro něčí majetek. Majetková škoda totiž mohla potenciálně vzniknout pouze zprostředkovaně skrze neuskutečnění plánované těžby. Stěžovatel nepůsobil agresivně a nebyl podezřelý ze spáchání žádného trestného činu. Byl maximálně podezřelý ze spáchání přestupku, neboť se měl nacházet v části lesa, kde se prováděla těžba. Navíc je třeba zohlednit, že zásah policie byl plánovaný, koordinovaný a policie nemusela reagovat na žádnou nenadále vzniklou situaci a bezprostředně hrozící nebezpečí. Tomuto kontextu musí podle Ústavního soudu korespondovat povaha zákroku vůči stěžovateli a jeho přiměřenost je nutno posuzovat právě prizmatem těchto skutečností.

40. Na tato východiska pak Ústavní soud navázal konstatováním, že v případě stěžovatele by mohl být adekvátní a přiměřený pouze takový zákrok policie, který by jej fyzicky a bez násilí přemístil mimo oblast těžby. Za splnění dalších podmínek lze uvažovat i o zajištění stěžovatele podle § 26 odst. 1 písm. f) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Takové omezení osobní svobody pro účely zajištění splnění konkrétní povinnosti stanovené zákonem (nevstupovat do zakázaného prostoru) připouští i Úmluva [viz čl. 5 odst. 1 písm. b)]. V žádném případě ale není akceptovatelné, aby policie osoby, v situaci jako byl stěžovatel, dusila, škrtila, hrozila jim motorovou pilou či přihlížela sypání mravenců za oblečení u krku.

41. Nyní rozhodující II. senát Ústavního soudu konstatuje, že ani vyšetřování následující po citovaném nálezu Ústavního soudu zmíněná pochybení nenapravilo a orgány v trestním řízení nedostály své povinnosti provést efektivní vyšetřování podezření z ponižujícího či nelidského zacházení.

42. Jednou z hlavních příčin tohoto stavu je již zmíněná skutečnost, že zákrok vůči J. S. nebyl – přinejmenším ne celá rozhodná část – zachycen na kameru, i když byl policejní kameraman přítomen, přičemž část kontaktu se stěžovatelem natočena byla a nic nenasvědčuje tomu, že by nějaké zvláštní okolnosti v pokračování záznamu bránily. Tato okolnost sama o sobě vyvolává pochybnosti o přiměřenosti zákroku policie. Policie takovým postupem také nevhodně omezuje možnost či spíše prakticky znemožňuje státu prokázat, že zásah byl v souladu se zákonem a přiměřený v dané situaci. Přitom, jak bylo řečeno výše, je to v těchto situacích stát, který musí prokázat, že ke špatnému zacházení se stěžovatelem nedošlo. Za tohoto stavu nelze v důsledku pochybení státu považovat vyšetřování za „důkladné a dostatečné“ ve smyslu shora citované judikatury.

**IV. g) Meritorní hodnocení efektivity vyšetřování ve věci T. B.**

43. Ani ve vztahu k T. B. pak dle názoru Ústavního soudu nebylo provedeno efektivní vyšetřování. Generální inspekce bezpečnostních sborů ve svém usnesení ze dne 10. 11. 2016 konstatovala, že *„po zhodnocení všech informací (policejní orgán) nedospěl k závěru, že by poranění způsobená T. B. a popsaná v lékařské zprávě byla ve zjevném nepoměru k použitým donucovacím prostředkům tak, jak jsou popsány v ÚZ zakročujících policistů.“*

44. Byť Ústavní soud akceptuje, že v důsledku oprávněného použití donucovacích prostředků může za určitých okolností dojít ke zranění osoby, aniž by se zároveň jednalo o protiprávní postup policie, nelze v projednávané věci odhlížet od jejího kontextu. Již ve věci sp. zn. I. ÚS 1042/15 a opětovně i v předchozí části nálezu totiž Ústavní soud konstatoval,

že donucovací prostředky nesmějí v žádném případě sloužit jako odplata či trest za neuposlechnutí výzvy policisty (nález sp. zn. I. ÚS 860/15 ze dne 27. 10. 2015, bod 69). Rovněž judikatura ESLP zdůrazňuje nepřijatelnost používání donucovacích prostředků, které jsou nezpůsobilé vést bezprostředně k žádanému cíli, ale jde v dané situaci spíše o odplatu za neuposlechnutí příkazu, a že „v případě stěžovatele by mohl být adekvátní a přiměřený pouze takový zákrok policie, který by jej fyzicky a bez násilí přemístil mimo oblast těžby.“ T. B. navíc – na rozdíl od J. S. – nebyl připoután ke stromu, na místě pouze ležel, a proto v jeho případě prostému vynesení bez dalšího fyzického násilí nebránily žádné objektivní okolnosti, či (přínejmenším) takové okolnosti nebyly v průběhu vyšetřování spolehlivě zjištěny.

45. Pokud se Generální inspekce bezpečnostních sborů (a následně v podstatě i Krajské a Vrchní státní zastupitelství) za této situace omezuje na povšechné tvrzení o zraněních jako o možném následku použití oprávněných donucovacích prostředků (srov. usnesení GIBS ze dne 10. 11. 2016 str. 10), je zjevné, že své povinnosti provést efektivní vyšetřování ve smyslu čl. 7 odst. 2 Listiny a čl. 3 Úmluvy orgány činné v trestním řízení ani v případě T. B. nedostály.

46. Obdobně jako v případě J. S. nebyly rovněž celé zákroky, resp. jejich rozhodné části, zachyceny na kameru, i když byl policejní kameraman přítomen, přičemž však část kontaktu se stěžovatelem natočena byla a nic nenasvědčuje tomu, že by nějaké zvláštní okolnosti v pokračování záznamu bránily. Tato skutečnost sama o sobě vyvolává pochybnosti o přiměřenosti zákroku policie. Policie tudíž i v tomto případě prakticky znemožnila státu prokázat, že zásah byl v souladu se zákonem a přiměřený v dané situaci. Přitom, jak bylo řečeno výše, je to v těchto situacích stát, který musí prokázat, že ke špatnému zacházení se stěžovatelem nedošlo. Za tohoto stavu nelze v důsledku pochybení státu považovat vyšetřování za „důkladné a dostatečné“ ve smyslu shora citované judikatury.

#### V. Následky porušení práva na efektivní vyšetřování a shrnutí

47. Na druhou stranu však Ústavní soud nemůže přehlédnout, že – podobně jako ve věci sp. zn. II. ÚS 1398/17 – je případ už je důkazně a skutkově zcela „vytěžen“<sup>4</sup>. V průběhu vyšetřování byli vyslechnuti přítomní svědci, byly vyhodnoceny dostupné kamerové záznamy a fotografie, lékařské zprávy a podobně. Je vysoce nepravděpodobné, že by další vyšetřování přineslo jakékoliv nové skutečnosti, které by závěry vyšetřování mohly zvrátit a Ústavním soudem shora zmíněné pochybnosti rozptýlit.

48. Jednou z hlavních příčin tohoto stavu je již zmíněná skutečnost, že zákroky vůči Mgr. J. S. a T. B. nebyly v dostatečné míře zachyceny na kameru a nebylo ani uspokojivě vysvětleno, proč byly kamerové záznamy toliko kusé. Na jedné straně tak chybí důležité důkazní prostředky, jež by státu (ovšem v závislosti na svém obsahu) mohly posloužit k podpoře tvrzení, že k nelidskému ani ponižujícímu zacházení se stěžovatelem nedošlo, na druhé straně je však prakticky vyloučeno, aby další vyšetřování vedlo ke zjištění skutečností, které by mohly jeho výsledek (a odůvodnit tak jiný výsledek než odložení věci GIBS) zvrátit.

49. Za tohoto stavu považuje Ústavní soud za adekvátní takový postup, kterým ve vztahu k J. S. i T. B. konstatuje porušení práva na efektivní vyšetřování ve smyslu čl. 3 Úmluvy a čl. 7 odst. 2 Listiny, avšak s ohledem na chybějící klíčové důkazy – tj. zejména kamerové záznamy – již nepřipojuje výroky, kterým by orgánům činným v trestním řízení zakazoval v pokračování porušování těchto práv. S ohledem na zmíněnou důkazní „vytěženost“ by totiž šlo o postup bez jakéhokoliv praktického efektu. Samotný deklaratorní výrok však jednak sám o sobě představuje přínejmenším částečné zadostiučinění za porušení práva, a navíc může být podkladem pro řízení o náhradu imateriální újmy tímto deklarovaným porušením způsobené.

50. Ústavní soud tedy uzavírá, že s ohledem na shora uvedené vyhověl ústavní stížnosti J. S. a T. B. a podle ustanovení § 82 odst. 2 písm. a) konstatoval porušení základní právo stěžovatelů na účinné vyšetřování vyplývající z práva nebýt podroben nelidskému nebo ponižujícímu zacházení podle čl. 7 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod postupem účastníků řízení. Současně zamítl ve smyslu ustanovení § 82 odst. 1 zákona o Ústavním soudu jako nedůvodnou ústavní stížnost R. Č. a A. H. a odmítl ústavní stížnost A. M. jako návrh nepřijatelný podle ustanovení § 43 odst. 1 písm. e) zákona o Ústavním soudu.

51. Ústavní soud rozhodl bez nařízení ústního jednání, neboť od něj nebylo možno očekávat další objasnění věci (§ 44 zákona o Ústavním soudu).

***P o u č e n í: Proti rozhodnutí Ústavního soudu se nelze odvolat (§ 54 odst. 2 zákona o Ústavním soudu).***

V Brně dne 26. března 2019

Vojtěch Šimíček  
předseda senátu